

Miljö- och byggnadsnämnden

Plats och tid	Kallingsalen, Stadshuset, kl. 08:00		
Beslutande	Ledamöter	Se särskild förteckning	
	Ersättare	Se särskild förteckning	
Övriga närvarande	Se särskild förteckning		
Justerare	Ulrik Lindqvist (S)		
Justeringsdag	Digital justering, 2023-08-23, omedelbart justerat		
Underskrifter	Sekreterare	Åsa Rosenius	Paragrafer § 145, §§ 150-152 OJ)
	Ordförande	Lennart Gustafsson (L)	
	Justerare	Ulrik Lindqvist (S)	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är **omedelbart justerat**. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutsinstans Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesdatum 2023-08-23

Datum då anslaget sätts upp 2023-08-23

Datum då anslaget tas ned 2023-09-15

Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliet, Stadshuset.

Underskrift

Åsa Rosenius,
Nämndsekreterare för miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden

Närvarolista

Beslutande

Ledamöter

Lennart Gustafsson (L), Ordförande
Tony Holgersson (SD), 1:e vice ordförande
Ulrik Lindqvist (S), 2:e vice ordförande
Lennarth Förberg (M)
Jocim Johansson (M)
Mattias Ronnestad (SD)
Anna-Karin Wallgren (S)
Pär Dover (S)
Kenth Zickbauer (S)
Hillevi Andersson (C)
Peter Bowin (V)

Tjänstgörande ersättare

Anders Bromée (M) tjänstgör för Johannes Chen (M)
Mattias Persson (L) tjänstgör för Joel Norgren (L)

Övriga närvarande

Ersättare

Johan Grönblad (SD)
Thomas Svensson (SD)
Birger Palmqvist (KD)
Margareta Sundén (S)
Tommy Kurtsson (MP)

Tjänstemän

Patrik Eriksson, förvaltningschef
Oskar Engdahl, förvaltningsjurist/enhetschef § 152
Elin Hellström, bygglovhandläggare § 150
Lucas Edvardsson, byggnadsinspektör § 152

Miljö- och byggnadsnämnden

Ärendelista

§ 145	Dnr 2023-000007 006	4
	Dag för justering och val av justerare för MBN 2023-08-23	4
§ 150	Dnr 2023-000094 011	6
	Remiss: Nya riktlinjer för bedömning av översvämningsrisk längs Blekinges kust i detaljplaner - OMEDELBAR JUSTERING	6
§ 151	Dnr 2023-000090 232	11
	Frakten 9 - Nybyggnad av industribyggnad, Bygg-R 2023/122 - OMEDELBAR JUSTERING	11
§ 152	Dnr 2023-000071 239	20
	Lilla Kulleryd X - Tillsyn av byggnadsverk, uppfört vindkraftverk, Bygg-R 2023/225 - OMEDELBAR JUSTERING	20

Miljö- och byggnadsnämnden

§ 145

Dnr 2023-000007 006

Dag för justering och val av justerare för MBN 2023-08-23

Sammanfattning

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

Enligt MBN (miljö- och byggnadsnämnden) § 4/2023 är 2:e vice ordförande Ulrik Lindqvist (S) ordinarie justerare jämte ordföranden under mandatperioden 2023-2026.

Enligt tidplanen för miljö- och byggnadsnämnden 2023, som beslutades om vid nämndsammanträdet 2023-01-25 § 10, så är planerad justering tisdagen den 29 augusti 2023.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden föreslås besluta att:

1. Tid för justering av sammanträdesprotokollet 2023-08-23 blir 2023-08-29, digital signering.
2. Det omedelbart justerade protokollet justeras 2023-08-23, digital signering.

Yrkanden

Ordförande Lennart Gustafsson (L) yrkar bifall till tjänsteförslaget.

Propositionsordning

Ordförande Lennart Gustafsson (L) ställer proposition på yrkandet och finner att miljö- och byggnadsnämnden bifaller detsamma.

Miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar:

1. Tid för justering av sammanträdesprotokollet 2023-08-23 blir 2023-08-29, digital signering.
2. Det omedelbart justerade protokollet justeras 2023-08-23, digital signering.

Exp:

Akten

Miljö- och byggnadsnämnden

§ 150

Dnr 2023-000094 011

Remiss: Nya riktlinjer för bedömning av översvänningsrisk längs Blekinges kust i detaljplaner - OMEDELBAR JUSTERING

Sammanfattning

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

Klimatförändringarna påverkar och kommer att påverka Blekinge på flera sätt. En av de största klimatutmaningarna som länet har är det stigande havet. Länsstyrelsen i Blekinge uppdaterar därför riktlinjerna för bedömning av översvänningsrisk från havet i detaljplaner.

Bedömning/Yttrande

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

Efter genomgång av remissunderlag från Länsstyrelsen i Blekinge län har miljö- och byggnadsförvaltningen följande synpunkter.

Under rubriken *Beräkning av markens lämplighet (s. 4)*:

- Är ”summa” i tabellen riktlinjen för plushöjd för bebyggelse?
 - Gäller summan för all bebyggelse (ny-, till- och ombyggnad) eller endast vid nybyggnation?
 - Finns det olika riktlinjer för olika typer av byggnader, exempelvis fritidshus i jämförelse med boende?
 - I förklaringen om hur tabellen ska tolkas beskrivs det att även andra tidshorisonter kan vara lämpliga, exempelvis 200-årsnivån. Miljö- och byggnadsförvaltningen ser positivt på att en tabell som även redovisar dessa siffror upprättas. Alternativt genom att en länk skrivs ut i texten för att lätt nå dessa.
 - I förklaringen står att även längre eller kortare tidshorisonter kan vara mer tillämpliga. Hur ska en kommun kunna bedöma om en kortare eller längre tidshorisont är mer lämplig? Finns det även riktlinjer för detta?

Miljö- och byggnadsnämnden

Under rubriken *Kombinationseffekter (s. 4)*:

- Miljö- och byggnadsförvaltningen anser att det är svårt att förstå vad som faktiskt ska tas med i beaktan vid en bygglovsprövning av det som står i riktlinjerna.
 - o Hur och vem ska bedöma risker för erosion respektive sättningar till följd av höga flöden respektive skyfall?
 - o Hur ska en kommun ha kännedom om när det är aktuellt med modelleringar av kombinationseffekter för den fysiska planeringen? Är det upp till varje handläggare eller bör sådana frågor styras av politiken?

Miljö- och byggnadsförvaltningen önskar att det skulle upprättas en tabell likt Tabell 1 som finns i Länsstyrelsens riktlinjer från 2014, *Säkerhetsnivåer för byggande i låglänta områden – hänsyn till översvänningsrisker i föränderligt klimat (dnr 424-3167-14)*. Tabell 1 ger en tydlig och överskådlig bild om hur olika typer av byggnader ska placeras sett till olika byggnadsverk och höjder.

Sammantaget skulle miljö- och byggnadsförvaltningen gärna se en även tydlig vägledning om hur dessa riktlinjer praktiskt ska kunna användas av kommuner.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

Miljö- och byggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnadsnämnden att redovisade synpunkter ska översändas till kommunstyrelsen.

Miljö- och byggnadsnämnden

Deltar i debatten

I debatten deltar Lennart Gustafsson (L), Lennarth Förberg (M), Pär Dover (S), Tony Holgersson (SD), Anna-Karin Wallgren (S), Peter Bowin (V), Birger Palmqvist (KD), Hillevi Andersson (C) och Ulrik Lindqvist (S).

Yrkanden

Ledamot Lennarth Förberg (M) yrkar bifall till tjänsteförslaget med ett tilläggsyrkande, att miljö- och byggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att i sitt remissvar inkludera följande text/yttrande:

”Ett sätt att se på havsnivåhöjningen är att flytta gränsen för ny bebyggelse längre upp på land för att undvika konsekvenser av översvämningar.

Ett bättre sätt att förhålla sig är att anpassa och utveckla byggnadstekniken så att nya byggnader kan motstå översvämningar och att bebyggelse nära kusten därmed kan fortsätta beviljas.

För kustkommuner som Ronneby är det särskilt viktigt att ta tillvara de värden som finns i kustnära bebyggelse”.

Propositionsordning

Ordförande Lennart Gustafsson (L) ställer proposition på yrkandet och finner att miljö- och byggnadsnämnden bifaller detsamma.

Underlag

Remiss av Riktlinjer för bedömning av översvämningsrisk längs Blekinges kust.

Missiv för remiss (25542257).

Tjänsteskrivelse av bygglovhandläggare Elin Hellström daterad 2023-08-07.

Miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att i sitt remissvar inkludera följande synpunkter/yttrande:

Ett sätt att se på havsnivåhöjningen är att flytta gränsen för ny bebyggelse längre upp på land för att undvika konsekvenser av översvämningar.

Ett bättre sätt att förhålla sig är att anpassa och utveckla byggnadstekniken så att nya byggnader kan motstå översvämningar och att bebyggelse nära kusten därmed kan fortsätta beviljas.

För kustkommuner som Ronneby är det särskilt viktigt att ta tillvara de värden som finns i kustnära bebyggelse.

Under rubriken *Beräkning av markens lämplighet (s. 4)*:

- Är ”summa” i tabellen riktlinjen för plushöjd för bebyggelse?
 - o Gäller summan för all bebyggelse (ny-, till- och ombyggnad) eller endast vid nybyggnation?
 - o Finns det olika riktlinjer för olika typer av byggnader, exempelvis fritidshus i jämförelse med boende?
 - o I förklaringen om hur tabellen ska tolkas beskrivs det att även andra tidshorisonter kan vara lämpliga, exempelvis 200-årsnivån. Ronneby kommun ser positivt på att en tabell som även redovisar dessa siffror upprättas. Alternativt genom att en länk skrivs ut i texten för att lätt nå dessa.
 - o I förklaringen står att även längre eller kortare tidshorisonter kan vara mer tillämpliga. Hur ska en kommun kunna bedöma om en kortare eller längre tidshorisont är mer lämplig? Finns det även riktlinjer för detta?

Under rubriken *Kombinationseffekter (s. 4)*:

- Ronneby kommun anser att det är svårt att förstå vad som faktiskt ska tas med i beaktan vid en bygglovsprövning av det som står i riktlinjerna.
 - o Hur och vem ska bedöma risker för erosion respektive sättningar till följd av höga flöden respektive skyfall?
 - o Hur ska en kommun ha kännedom om när det är aktuellt med modelleringar av kombinationseffekter för den fysiska planeringen? Är det upp till varje handläggare eller bör sådana frågor styras av politiken?

OBS! Fortsättning nästa sida.

Miljö- och byggnadsnämnden

Ronneby kommun önskar att det skulle upprättas en tabell likt Tabell 1 som finns i Länsstyrelsens riktlinjer från 2014, *Säkerhetsnivåer för byggande i låglänta områden – hänsyn till översvämningsrisker i föränderligt klimat (dnr 424-3167-14)*. Tabell 1 ger en tydlig och överskådlig bild om hur olika typer av byggnader ska placeras sett till olika byggnadsverk och höjder.

Sammantaget skulle Ronneby kommun även gärna se en tydlig vägledning om hur dessa riktlinjer praktiskt ska kunna användas av kommuner.

Paragrafen justeras omedelbart.

Exp:

Kommunstyrelsen dnr. 2023-000378

Enhetschef Kristina Eklund kristina.eklund@ronneby.se

Akten

Miljö- och byggnadsnämnden

§ 151

Dnr 2023-000090 232

Frakten 9 - Nybyggnad av industribyggnad, Bygg-R 2023/122 - OMEDELBAR JUSTERING

Sammanfattning

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

Sökande: ABRI, Fridhemsvägen 15, 372 38 Ronneby.

Fastighetsägare: Ronneby kommun, 372 80 Ronneby.

Ansökan avser: Bygglov för nybyggnad av industribyggnad m.m.

Orsak till MBN: Principiell betydelse.

Förutsättningar

Ansökan avser nybyggnad av industribyggnad med tillhörande kontor på fastigheten Frakten 9. Bygglov för nybyggnad av industribyggnad omfattar även bygglov för skyltar och etablering av parkering m.m. Den industri som ska etableras på fastigheten är företaget X.

Den aktuella fastighetsindelningen och föregående detaljplan begränsar X möjlighet att etableras på fastigheten Frakten 9. Ronneby kommun hade ett pågående ärende gällande ändring av gällande detaljplan (DP 442) som fick laga kraft 2023-07-07. Detaljplaneändringen som fått laga kraft möjliggör X etablering på Gärdet i Ronneby. Ronneby kommun har även ett pågående ärende vad gäller fastighetsreglering som hanteras av Lantmäteriet. Fastigheterna som påverkas av ändringarna och som är kopplade till ansökan är Gärestad 1:13, Frakten 7, 8 och 9. När fastighetsregleringen har beslutats kommer företaget få en större etableringsyta samt förhindra att man bygger över fastighetsgränser. I och med detaljplaneändringen och den pågående fastighetsregleringen skapas nya förutsättningar för X etablering i Ronneby kommun.

Bedömning

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

Enligt 9 kap. 2 § PBL krävs det bygglov för nybyggnad.

Bygglov ska enligt 9 kap. 30 § första stycket PBL ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
 - a) överensstämmer med detaljplanen, eller

Miljö- och byggnadsnämnden

b) avviker från detaljplanen men avvikelserna har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),

2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,

3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och

4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Den fastighet som åtgärden avser överensstämmer med detaljplanen (se 9 kap. 30 § punkt 1 a) PBL).

Ansökta åtgärder strider inte mot gällande detaljplan (se 9 kap. 30 § punkt 2 PBL). Som beskrivits tidigare genomfördes en detaljplaneändring för gällande detaljplan som fick laga kraft 2023-07-07. Ansökta åtgärder är därmed planenliga efter att ändringen av gällande detaljplan fick laga kraft.

Åtgärderna behöver heller inte avvakta för att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa (se 9 kap. 30 § punkt 3 PBL).

Vidare ska åtgärden uppfylla de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§ (se 9 kap. 30 § punkt 3 PBL).

Bebyggelse och byggnadsverk ska enligt 2 kap. 6 § första stycket punkt 1 PBL utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

Byggnadsverket som ansökan avser bedöms inte påverka stads- och landskapsbilden då detaljplanen tillåter verksamheter på fastigheten och för resten av området som detaljplanen omfattar. Åtgärderna bedöms heller inte påverka några natur- och eller kulturvärden. Under detaljplaneändringen genomförde Blekinge museum en arkeologisk undersökning av ytan som detaljplanen omfattade. Man fann då ett fynd på fastigheten Frakten 8 som är en av fastigheterna som ansökan berör. Dock kommer inte exploateringen av industribyggnaden och dess omgivning sträcka sig över fornlämningarna. Åtgärderna bedöms därmed vara förenliga med 2 kap. 6 § första stycket punkt 1 PBL.

Miljö- och byggnadsnämnden

Lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk får inte enligt 2 kap. 9 § PBL ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Åtgärdernas lokalisering, placering och utformning bedöms inte medföra någon betydande olägenhet då åtgärderna enligt ansökta handlingar är planenliga utifrån detaljplaneändringen som fått laga kraft. Åtgärderna bedöms därmed vara förenlig med 2 kap. 9 § PBL.

En byggnad ska enligt 8 kap. 1 § PBL vara lämplig för sitt ändamål, ha en god form-, färg- och materialverkan, och vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Vidare beskrivs det i 8 kap. 6 § punkt 1 PBL att kraven på tillgänglighet och användbarhet i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 gäller inte i fråga om en arbetslokal, om kraven är obefogade med hänsyn till arten av den verksamhet som lokalen är avsedd för.

Den ansökta industribyggnaden bedöms få en god form-, färg- och materialverkan då byggnaden utformas med en industriliknande karaktär med en modernare stil. X är ett företag som erbjuder både kontorsjobb och arbete i fabrik. Sökande har inkommit med en motivering på att avsteg har gjorts på tillgängligheten gällande fabriken omklädningsrum. Detta för att fabriken arbetslokaler inte lämpar sig för personer med funktionsvariationer. Dock är den del av byggnaden som ägnas för kontorsjobb utformade så det uppfyller tillgänglighetskraven. Byggnaden bedöms även vara lämplig för sitt ändamål. Åtgärderna bedöms därmed vara förenlig med 8 kap. § § PBL och 8 kap 6 § punkt 1 PBL.

En obebyggd tomt som ska bebyggas ska enligt 8 kap. 9 § första stycket PBL ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att

1. naturförutsättningarna så långt möjligt tas till vara,
2. betydande olägenheter för omgivningen eller trafiken inte uppkommer,
3. det finns en lämpligt belägen utfart eller annan utgång från tomten samt anordningar som medger nödvändiga transporter och tillgodoser kravet på framkomlighet för utryckningsfordon,
4. det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon,
5. personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma fram till byggnadsverk och på annat sätt använda tomten, om det med hänsyn till terrängen och förhållandena i övrigt inte är orimligt, och

Miljö- och byggnadsnämnden

6. risken för olycksfall begränsas.

Som motiverats i tidigare lagparagrafer bedöms de ansökta åtgärderna inte medföra någon olägenhet eller påverkan på några natur- och eller kulturvärden. Då fastigheten är detaljplanerad så anses frågorna gällande lämplig utfart och framkomlighet för trafik och utryckningsfordon redan vara prövade i framtagandet av detaljplanen. Ansökans parkerings-, lastnings- och lossningslösning av fordon bedöms lämplig med hänsyn till företagets omfattning och fastighetens förutsättningar. Av ansökans handlingar redovisas att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan ta sig fram till byggnadsverket och använda området. Åtgärderna bedöms därmed vara förenlig med 8 kap. 9 § första stycket PBL.

Motivering av avgift

Miljö- och byggnadsnämnden får enligt 12 kap. 8 § PBL ta ut avgifter för beslut om lov och andra kostnadskrävande åtgärder. Nämnden ska enligt 9 kap. 27 § PBL handlägga ett ärende om bygglov inom tio veckor från den dag ansökan kom in till nämnden eller den senare dag då ytterligare underlag kom in till nämnden från sökanden på dennes initiativ. Avgiften ska reduceras på sätt som framgår av 9 kap. 27 a § PBL om handläggningstiden överskrids.

Avgift utgår i enlighet med taxa antagen av kommunfullmäktige 2022-02-24, 36 §, reviderad genom beslut av KF 2022-06-22, § 133 jämte miljö- och byggnadsnämndens beslut om indexjustering 2022-11-16, § 227. Avgiften för prövning av ärendet uppgår, i enlighet med taxa antagen av kommunfullmäktige 2022-02-24, § 36, reviderad genom beslut av kommunfullmäktige 2022-06-22, § 133, taxetabell A 2.13, jämte miljö- och byggnadsnämndens beslut om indexjustering 2022-11-16, § 227, till 127 305 kronor.

Beslut i ärendet har inte tagits inom den tid som anges i 9 kap. 27 § PBL. Ansökan inkom till miljö- och byggnadsförvaltningen 2023-03-07 och ansågs komplett 2023-05-31. Tidsfristen om 10 veckor ska därmed beräknas från 2023-05-31. Eftersom fristen överskridits med två veckor resulterar detta i att avgiften för prövningen ska reduceras med 40 %. Avgiften för bygglovet uppgår därmed till 76 383 kronor.

I planer som annan än kommunen helt eller delvis har utfört och bekostat, tex på grund av ett exploateringsavtal eller planavtal, reduceras planavgiften i motsvarande grad. Gällande detaljplan har i dess helhet bekostats av kommunen. Den sökta åtgärden är inte heller undantagen planavgift. I

Miljö- och byggnadsnämnden

samband med beslut om bygglov ska planavgift utgå om sådan inte erlagts tidigare.

Planavgifter beräknas på sätt som framgår under rubriken 3.9 i taxa antagen av kommunfullmäktige 2022-06-22, § 133, senast reviderad genom beslut av kommunfullmäktige 2022-06-22, § 133, varvid hänvisas till taxetabell 21 i taxa antagen av kommunfullmäktige 2011-06-16, § 159, reviderad genom beslut i kommunfullmäktige 2012-03-19. Av taxetabell 21 framgår att avgiften beräknas enligt följande formel:

Planavgift: $mPBB \times OF \times PF \times N$.

mPBB "Milliprisbasbelopp" en tusendels prisbasbelopp

OF sätts enligt tabell 1

PF planfaktor

N j justeringsfaktor, för Ronneby kommun är lika med 1,0

Miniprisbasbeloppet för 2023 uppgår till 52,50 kr. Bruttoarean för industribyggnaden uppgår till 4 599 kvm. För åtgärder i storleksordningen 4000-4999 kvm uppgår objektsfaktorn enligt tabell 1 till 64. Planfaktorn för detaljplan inklusive program uppgår enligt tabell till 50. Planavgiften ska därför fastställas till 168 000 kr ($52,50 \times 64 \times 50 \times 1$).

Avgift ska därför tas ut med ett belopp om 244 383 kr, varav 76 383 kr avser bygglovsavgift och 168 000 kr planavgift.

Underrättelse

Ärendet har remitterats till;

- Ronneby Miljö & Teknik AB, se underlag.
- Räddningstjänsten Östra Blekinge, se underlag.

Byggnadsnämnden ska enligt 9 kap. 25 § PBL underrätta dem som avses i 5 kap. 11 § första stycket 2 och 3 och ge dem tillfälle att yttra sig över en ansökan som avser en åtgärd som

1. innebär en avvikelse från en detaljplan eller områdesbestämmelser, eller
2. ska utföras i ett område som inte omfattas av en detaljplan, inte är reglerad i områdesbestämmelser och inte heller är en sådan åtgärd som avses i 31 a § 1.

Sakägare enligt 9 kap. 25 § PBL bedöms inte vara berörda då åtgärderna inte strider mot gällande detaljplan efter att detaljplaneändringen vann laga kraft 2023-07-07.

Miljö- och byggnadsnämnden

Sökande är inte ägare till den berörda fastigheten som ansökan avser. Ronneby kommun som är fastighetsägare har underrättas enligt 9 kap. 26 § PBL om ansökan. Fastighetsägaren hade ingen erinran gällande ansökan, se underlag.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

Bygglov beviljas för de sökta åtgärderna.

Avgiften uppgår till 244 383 kronor.

Upplysningar

En bygglovspliktig åtgärd får inte påbörjas förrän miljö- och byggnadsnämnden lämnat ett **skriftligt startbesked** som stöds enligt 10 kap. 23 § PBL.

Ett beslut om bygglov får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts i post- och inrikes tidningar även om det inte har fått laga kraft (enligt 9 kap. 42 a § PBL).

Tekniskt samråd krävs i detta ärende. Efter att lov har getts kommer en byggnadsinspektör på miljö- och byggnadsförvaltningen kalla er till tekniskt samråd utan dröjsmål enligt 10 kap. 14 § PBL. Vid samråd prövas förutsättningarna för ett startbesked.

För åtgärden ska det finnas en kontrollansvarig, kontrollansvarig är X certifierad av RISE, certifikats nr SC1448-11, behörighet N.

Enligt 9 kap. 43 § PBL, upphör ett bygglov att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har

- påbörjats inom två år eller
- avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Om en fornlämning påträffas och blir känd först under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas till den del där fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet hos länsstyrelsen. Om fornlämningen inte förut varit känd så bekostas borttagandet av en sådan fornlämning av staten.

Deltar i debatten

I debatten deltar Lennart Gustafsson (L), Peter Bowin (V), Hillevi Andersson (C) och Pär Dover (S).

Miljö- och byggnadsnämnden

Yrkanden

Ordförande Lennart Gustafsson (L) yrkar bifall till tjänsteförslaget.

Propositionsordning

Ordförande Lennart Gustafsson (L) ställer proposition på yrkandet och finner att miljö- och byggnadsnämnden bifaller detsamma.

Underlag

Ansökan inkommen 2023-03-07.

Planritningar inkomna 2023-03-07.

Fasadritningar inkomna 2023-03-07.

Beskrivning av projekt inkommen 2023-03-07.

Verksamhetsbeskrivning inkommen 2023-04-14.

Nybyggnadskarta inkommen 2023-04-14.

Tillgänglighetsbeskrivning inkommen 2023-04-14.

Remissvar från Ronneby Miljö & Teknik AB inkommen 2023-05-04.

Remissvar från Räddningstjänsten Östra Blekinge inkommen 2023-05-04.

Remissvar från Mark- och exploateringsenheten inkommen 2023-05-15.

Beslut köpeavtal och fastighetsreglering inkommen 2023-05-30.

Redovisning av utförd arkeologisk undersökning inkommen 2023-05-04.

Nybyggnadskarta markåtgärder inkommen 2023-05-31.

Tjänsteskrivelse av bygglovhandläggare Klara Andersson daterad 2023-08-21.

Miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar:

Bygglov beviljas för de sökta åtgärderna.

Avgiften uppgår till 244 383 kronor.

Beslutet blir omedelbart justerat.

Miljö- och byggnadsnämndens skäl för beslutet

Miljö- och byggnadsnämnden instämmer i de skäl för beslutet som framgår av förvaltningens tjänsteskrivelse.

Upplysningar

En bygglovspliktig åtgärd får inte påbörjas förrän miljö- och byggnadsnämnden lämnat ett **skriftligt startbesked** som stöds enligt 10 kap. 23 § PBL.

Ett beslut om bygglov får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts i post- och inrikes tidningar även om det inte har fått laga kraft (enligt 9 kap. 42 a § PBL).

Tekniskt samråd krävs i detta ärende. Efter att lov har getts kommer en byggnadsinspektör på miljö- och byggnadsförvaltningen kalla er till tekniskt samråd utan dröjsmål enligt 10 kap. 14 § PBL. Vid samråd prövas förutsättningarna för ett startbesked.

För åtgärden ska det finnas en kontrollansvarig, kontrollansvarig är X certifierad av RISE, certifikats nr SC1448-11, behörighet N.

Enligt 9 kap. 43 § PBL, upphör ett bygglov att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har

- påbörjats inom två år eller
- avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Om en fornlämning påträffas och blir känd först under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas till den del där fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet hos länsstyrelsen. Om fornlämningen inte förut varit känd så bekostas borttagandet av en sådan fornlämning av staten.

Miljö- och byggnadsnämnden

Exp:

Med delgivningskvitto och besvärshänvisning (Länsstyrelsen) till:

ABRI, Fridhemsvägen 15, 372 38 Ronneby

X

Ronneby kommun, 372 80 Ronneby

För kännedom till:

Expeditionen (avgiften)

Akten

X

Hur man överklagar:

Hos vem ska beslutet överklagas?

Miljö- och byggnadsnämndens beslut kan skriftligen överklagas hos Länsstyrelsen i Blekinge län.

Var lämnas överklagandet?

Skrivelsen ska lämnas/skickas till

Miljö- och byggnadsnämnden

Besöksadress: Karlshamnsvägen 4

Postadress: 372 80 Ronneby

Tid för överklagande

Miljö- och byggnadsnämnden ska ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet.

Hur man utformar sitt överklagande

Ange vilket beslut du överklagar och ärendets diarienummer.

Skriv gärna varför du tycker att miljö- och byggnadsnämndens beslut är fel och hur du tycker att beslutet ska ändras. Du får också gärna skicka med handlingar som du tycker stödjer din ståndpunkt.

Underteckna överklagandet

Skrivelsen ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer dagtid. Om du anlitar ombud kan ombudet underteckna skrivelsen. Skicka i så fall med fullmakt.

Miljö- och byggnadsnämnden

§ 152

Dnr 2023-000071 239

Lilla Kulleryd X - Tillsyn av byggnadsverk, uppfört vindkraftverk, Bygg-R 2023/225 - OMEDELBAR JUSTERING

Sammanfattning

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

Fastighetsägare: X och X.

Fastighet: Lilla Kulleryd X.

Byggnadsverkets ägare: X.

Orsak till MBN: 12 kap. 6 § punkterna 1-3 PBL.

Bakgrund

Dåvarande Byggnadsnämnden i Ronneby kommun beslutade den 16 april 2009, § 77, att bevilja bygglov för uppförande av ett vindkraftverk på fastigheten Lilla Kulleryd X. Nämndens beslut överklagades till länsstyrelsen och sedan vidare till förvaltningsrätten som avslog överklagandena. Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen meddelade inte prövningstillstånd.

Vindkraftverket uppfördes någon gång i slutet av september 2013 samt togs i drift den 7 oktober 2013.

Bygglovets överklagades år 2014 av personer mot vilka bygglovets inte hade vunnit laga kraft och Mark- och miljööverdomstolen upphävde slutligen bygglovets 2018-06-26, MÖD mål nr. P 5061-17, underlag 1.

X (härefter "Bolaget") ansökte därefter hos miljö- och byggnadsnämnden om bygglov i efterhand. Nämnden avslog den 24 april 2019, § 87, ansökan bl.a. med motiveringen att åtgärden innebar en påtaglig skada för riksintresse för totalförsvaret. Bolaget överklagade nämndens beslut. Länsstyrelsen avslog överklagan. Bolaget överklagade vidare till mark- och miljödomstolen som överlämnade målet till regeringen för prövning med anledning av att målet ansågs röra en fråga av särskild betydelse för Försvarsmakten.

Regeringen beslutade att avslå Bolagets överklagan 2022-04-21, Fi2019/02872, underlag 2. Regeringen konstaterade att vindkraftverket är beläget inom ett område i närheten av Ronneby flottiljflygplats som har utpekats som riksintresse för totalförsvaret och inom ett s.k. stoppområde för

Miljö- och byggnadsnämnden

höga objekt som Försvarsmakten beslutade om 2010. Lokaliseringen av vindkraftverket kunde utgöra en säkerhetsrisk och påverkade försvarets möjligheter att flyga fritt och öva inom området. Vindkraftverket ansågs därför kunna påtagligt försvåra utnyttjandet av flottflygplatsen för totalförsvaret ändamål. Det allmänna försvarsintresset fick därmed anses ha sådan tyngd att det enskilda intresset av att få utföra sökt åtgärd borde få stå tillbaka.

Bolaget ansökte om rättsprövning av regeringens beslut och yrkade att beslutet skulle upphävas samt att målet skulle återförvisas till regeringen. Högsta förvaltningsdomstolen förklarade den 6 mars 2022, mål nr 3516-22, **underlag 3**, att regeringens beslut skulle stå fast. Högsta förvaltningsdomstolen anförde att vindkraftverket är beläget inom ett område där det ”anses kunna utgöra en säkerhetsrisk och där det är av vikt för försvaret att kunna flyga fritt och öva”. Vad beträffar riksintresset uttalade domstolen, med hänvisning till ett antal domar från Högsta förvaltningsdomstolen, att reglerna lämnar ”ett mycket litet utrymme för hänsyn till andra intressen”.

Bolaget inkom den 9 mars 2023 med en ny ansökan om bygglov i efterhand, **underlag 4**. Sökanden anför i ansökan att det p.g.a. nya omständigheter numera finns skäl att i efterhand bevilja bygglov för vindkraftverket.

I huvudsak anförts att lokaliseringens lämplighet får anses utredd i och med Mark- och miljööverdomstolens dom av den 20 oktober 2020 i mål nr M 10548-19, **underlag 5**. Mark- och miljööverdomstolen fann i nämnda dom att vindkraftverkets lokalisering inte medförde någon beaktansvärd risk för skada på fladdermöss och fåglar om vindkraftverket drivs med stoppreglering under en viss tidsperiod. Domstolen fann vidare att det inte heller i övrigt framförts något mot verkets lokalisering, såsom att det står i strid med översiktsplanen eller platsens värde ur rekreations- och naturupplevelsesynpunkt, som motiverar ett förbud mot fortsatt drift.

Beträffande påverkan på totalförsvarets riksintressen hänvisar Bolaget i sin ansökan om bygglov i efterhand den 9 mars 2023 till ett beslut av Elsäkerhetsverket den 8 februari 2023, bilaga 2 till Bolagets ansökan om bygglov i efterhand 2023-03-09, **underlag 4**, i vilket framgår att ”Försvarsmakten har nu meddelat att de anser sig vara helt nöjda med situationen och inte har något att anmärka på att vindkraftverket fortsätter att vara driftsatt.” Bolaget anför med anledning av detta att ”Försvarsmakten inte har något att anmärka på att vindkraftverket fortsätter att vara driftsatt.”

I ansökan om bygglov i efterhand lyfter Bolaget vidare fram det ändrade omvärldsläget till följd av Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari

Miljö- och byggnadsnämnden

2022. Utbudet av energi har kraftigt minskat och elpriserna har ökat. Detta driver på utbyggnaden av förnybar energi för att klara klimatomställningen och den ökade elektrifieringen av samhället. Den sökta åtgärden låter sig därför inte enbart motiveras av sökandens enskilda intresse av vindkraftverket utan även ett mycket angeläget allmänt intresse. Miljö- och byggnadsnämnden har i ärende MBN 2023–000125 handlagt Bolagets ansökan om bygglov i efterhand. Ansökan remitterades till Försvarsmakten som den 10 maj 2023, underlag 6, lät meddela att Försvarsmakten motsatte sig att bygglov beviljades i efterhand. Miljö- och byggnadsnämnden avlog ansökan om bygglov i efterhand den 28 juni 2023, § 142, underlag 25.

Enligt 11 kap. 5 § plan, och bygglagen (2010:900), PBL, ska en tillsynsmyndighet pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Miljö- och byggnadsnämnden anser med anledning av det uppförda vindkraftverket saknar bygglov samt inte heller beviljats lov i efterhand att det finns anledning att pröva förutsättningarna för och behovet att ingripa eller besluta om påföljd.

Ärendet

Av skäl som ovan redovisats under rubriken ”Bakgrund” inledde miljö- och byggnadsnämnden aktuellt tillsynsärende.

Miljö- och byggnadsnämnden informerade i skrivelse av den 24 maj 2023, underlag 23, fastighetsägarna och Bolaget om detta. Bolaget och fastighetsägarna gavs även möjlighet att yttra sig över underlag i tillsynsärendet. Bolaget inkom den 13 juni 2023 med ett yttrande, underlag 22. I yttrandet anförs att Bolaget inkommit med en ansökan om bygglov i efterhand och att Bolaget i ansökan redogjort för nya omständigheter som innebär att det nu finns förutsättningar att bevilja bygglov. I yttrandet understryker Bolaget att tillsynsärendet har inletts för tidigt och att det saknas förutsättningar för och behov av att ingripa eller besluta om någon påföljd enligt 11 kap. 5 § PBL. Därefter informerade Bolaget om att det avser att yttra sig över Försvarsmaktens yttrande i bygglovsärendet (MBN 2023–000125), vilket även bifogades som underlag i miljö- och byggnadsnämndens skrivelse av den 24 maj 2023 i nuvarande tillsynsärende, och att Bolaget för den åtgärden ansökt om anstånd.

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2023-06-28, § 142, underlag 25, att avslå Bolagets ansökan om bygglov i efterhand i ärendet MBN 2023–00125. Under handläggningen av nämnda bygglovsärende hemställde Bolaget vid ett antal tillfällen om anstånd med att yttra sig över Försvarsmaktens yttrande.

Miljö- och byggnadsnämnden

Bolaget ville bl.a. ges anstånd för att begära och kunna ta del av handlingar hos Försvarsmakten för att kunna sluta sig till den bakomliggande grunden till Försvarsmaktens erinran i bygglovsärendet. Bolaget begärde slutligen anstånd till åtminstone den 31 augusti 2023.

Den 13 juli 2023, **underlag 26**, begärde miljö- och byggnadsnämnden med stöd av 11 kap. 8 § PBL upplysningar och handlingar av Bolaget och fastighetsägarna till Lilla Kulleryd X. Bolaget inkom med uppgifter och handlingar som utvisade att Bolaget är ägare till vindkraftverket och att det genom avtal upplåtits mark till Bolaget för uppförande av ifrågavarande vindkraftverk, **underlag 27**. Fastighetsägare X informerade att han ej fann de efterfrågade handlingarna och hänvisade till X advokatbyrå i Malmö.

Skäl för beslutet

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 11 kap. 2 och 3 §§ PBL framgår att tillsyn över de frågor som faller inom PBL:s tillämpningsområde utövas av regeringen, länsstyrelsen och den eller de statliga myndigheter i övrigt som regeringen bestämmer samt av byggnadsnämnden.

Enligt 11 kap. 5 § PBL ska en tillsynsmyndighet pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Enligt 6 kap. 1 § punkt 6 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, krävs det bygglov bland annat för nybyggnation av vindkraftverk som är högre än 20 meter över markytan.

Av 11 kap. 20 § första stycket PBL framgår att om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Av 2 kap. 1 § PBL följer att hänsyn ska tas till både enskilda och allmänna intressen vid prövning av frågor enligt lagen.

Av 11 kap. 20 § andra stycket PBL framgår att en byggnadsnämnd inte får besluta om ett rättelseföreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen.

Miljö- och byggnadsnämnden

Av 11 kap. 27 § tredje stycket PBL framgår bland annat att om ett föreläggande enligt 11 kap. 20 § PBL inte följs får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Av 11 kap. 28 § PBL framgår att byggnadsnämnden får besluta om genomförande enligt 11 kap. 27 § PBL endast om föreläggandet har innehållit en upplysning om detta.

Av 11 kap. 37 § PBL framgår att ett föreläggande enligt bland annat 11 kap. 20 § PBL får förenas med vite.

I lagen (1985:206) om viten, viteslagen, finns närmare bestämmelser om viten och vitesförelägganden.

Av 2 § första stycket viteslagen framgår att ett vitesföreläggande ska vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, ska det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas. I bestämmelsens andra stycke anges bland annat att vite inte får föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

I 3 § viteslagen föreskrivs att när vite föreläggs ska det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas att förmå honom eller henne att följa det föreläggande som är förenat med vitet.

Enligt 4 § första stycket viteslagen gäller att om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får vite föreläggas som löpande vite. Vitet bestäms då till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilken föreläggandet inte har följts eller, om föreläggandet avser en återkommande förpliktelse, för varje gång adressaten underlåter att fullgöra förpliktelsen.

Av 25 § förvaltningslagen (2017:900) följer att innan en myndighet fattar ett beslut i ett ärende ska den, om det inte är uppenbart obehövligt, underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet.

Miljö- och byggnadsnämnden

Bedömning

Text hämtad från tjänsteskrivelsen:

På fastigheten Lilla Kulleryd X har det uppförts ett lovpliktigt vindkraftverk som saknar bygglov och som det ej heller har beviljats lov för i efterhand. Miljö- och byggnadsnämnden har därför att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om påföljd.

Vilka bestämmelser ska tillämpas?

En inledande fråga att ta ställning till är vilka bestämmelser som äger tillämpning i ärendet. Av övergångsbestämmelser till nuvarande plan- och bygglag (2010:900), PBL, följer av punkten 3 att äldre bestämmelser ska tillämpas på prövningen i sak beträffande överträdelse som har ägt rum för den 2 maj 2011. Av skäl som närmare utvecklas under nästföljande underrubrik har den överträdelse som ligger till grund för föreläggandet inte ägt rum före den 2 maj 2011. Av punkten 2 i övergångsbestämmelserna framgår vidare att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011 och ärenden som avser överklagande av beslut i ett sådant mål eller ärende till dess målet eller ärendet blivit slutligt avgjort. Förevarande ärende har, liksom den överträdelse som ligger till grund för tillsynsärendet, påbörjats efter den 2 maj 2011. Detta medför att bestämmelserna i PBL äger tillämpning i förevarande ärende. Den omständigheten att dåvarande Byggnadsnämnden i Ronneby kommun beslutade om bygglov för åtgärden 2009 saknar i sammanhanget relevans.

Vindkraftverket saknar bygglov – när ägde överträdelsen rum och äger nämnden rätt att besluta om rättelseföreläggande?

I årsredovisningen för X avseende räkenskapsåret 2013 (s. 2) anges: ”Vindkraftverket, ENO 100-2, 2MW, levererades och monterades i slutet av september och provdrift startades början oktober. Efter godkänd slutbesiktning övertogs verket av X medio december.” Mot bakgrund av vad som framgår av årsredovisningen görs bedömningen att verket uppfördes någon gång i slutet av september 2013. Nämnda uppgift i årsredovisningen vinner vidare stöd i en artikel som publicerades i Blekinge Läns Tidningar den 17 september 2013, underlag 7. Av artikeln framgår att de sista delarna till verket skulle komma på plats på kvällen den 13 september 2013 och att verket skulle kopplas till elnätet den 1 oktober 2013. Av klagomål om ständigt rasslande ljud och svischande från rotorbladen som inkom till miljö- och byggnadsförvaltningen den 8 oktober 2013 framgår vidare att verket togs i drift den 7 oktober 2013, underlag 8 s. 219.

Vid tidpunkten för vindkraftverkets uppförande krävdes enligt 6 kap. 1 § punkt 6 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, i dess lydelse vid tidpunkten för uppförandet (lydelsen är per dags datum densamma), att

Miljö- och byggnadsnämnden

bygglov krävdes för bl.a. nybyggnation av vindkraftverk som är högre än 20 meter. Aktuellt vindkraftverk har en totalhöjd om ca 150 meter och är därmed bygglovspliktigt enligt 6 kap. 1 § PBF. Överträdelsen består således i att Bolaget någon gång i slutet av september 2013 uppförde ett bygglovspliktigt vindkraftverk som saknar bygglov efter att Mark- och miljööverdomstolen den 26 juni 2018 i mål nr. P 5061-17, underlag 1, beslutade att upphäva bygglovet. Vidare beslutade regeringen den 21 april 2022 i ärende Fi2019/02872, underlag 2, att inte bevilja bygglov i efterhand och Högsta förvaltningsdomstolen förklarade i därpå följande rättsprövning att regeringens beslut skulle stå fast (underlag 3).

Byggnadsnämnden får meddela föreläggande att vidta rättelse om det på en fastighet eller ifråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid mot PBL eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen (11 kap. 20 § PBL).

Innan byggnadsnämnden beslutar om rättelseföreläggande för en lovpliktig åtgärd måste nämnden först ta ställning till om lovföreläggande ska beslutas. När, som i detta fall, bygglov söks i efterhand för ett olovligt uppfört byggnadsverk är byggnadsnämnden enligt ett avgörande från Regeringsrätten (RÅ 1995:36) skyldig att fatta beslut i bygglovsfrågan senast i samband med att nämnden utfärdar rättelseföreläggande med krav om att riva det olovligt utförda. Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2023-06-28, § 142, underlag 25, att avslå Bolagets ansökan om bygglov i efterhand, varför nämnden äger rätt att besluta om rättelseföreläggande. Miljö- och byggnadsnämnden gör inom ramen för detta tillsynsärende inte någon annan bedömning och anser med andra ord att det saknas möjlighet att bevilja bygglov i efterhand.

Byggnadsnämnden får enligt 11 kap. 20 § andra stycket PBL inte besluta om ett rättelseföreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen. Det innebär att preskription kan inträda beträffande byggnadsnämndens möjligheter att förelägga om rättelse.

I ett rättsfall från Mark- och miljööverdomstolen prövade domstolen en fråga om preskription av byggsanktionsavgift (Mark- och miljööverdomstolens dom den 8 november 2020 i mål nr P 13738-19, underlag 9). I målet hade ett område på en fastighet tagits i anspråk som parkeringsplats. Det var i målet ostridigt att ianspråktagandet skett innan startbesked meddelats. Länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen ansåg att preskriptionstiden inte börjat löpa eftersom överträdelsen vid tiden för nämndens beslut ansågs pågå då parkeringsplatsen alltjämt nyttjades. Till stöd för att preskriptionstiden inte börjat löpa hänvisades det till uttalanden i förarbeten (prop. 1975/76:164 s. 263 och prop. 1985/86:1 s. 787 f).

Miljö- och byggnadsnämnden

Vid bedömningen av preskriptionsfrågor enligt PBL uttalade Mark- och miljööverdomstolen att de principer som utbildats inom straffrätten kan tjäna till ledning. Den straffrättsliga regleringen innebär att preskriptionstid aldrig börjar löpa förrän brottet blivit fullbordat. Preskriptionstiden kan däremot börja löpa vid senare tidpunkt om brottet fortsätter att begås efter att det har blivit fullbordat.

Mark- och miljööverdomstolen refererade därefter till rättsfallet NJA 1969 s. 397. I rättsfallet prövade Högsta domstolen en fråga om en förseelse mot byggnadsstadgan, som bestått i att ett upplag av skrotbilar inrättats utan byggnadslov. Högsta domstolen noterade att straffbestämmelsens lydelse tog sikte på att vissa åtgärder inte fick utföras utan byggnadslov. Även om syftet enligt Högsta domstolen kunde tänkas vara att även kriminalisera ett fortlöpande utnyttjande av en olovligt tillkommen anordning ansåg domstolen att ett sådant syfte måste vara mycket tydligt framträdande för att kunna rymmas inom straffbestämmelsens innebörd. Mot bakgrund av att det saknades stöd i förarbetena för att syftet med straffbestämmelsen skulle ha varit att även kriminalisera innehav av en olovligt tillkommen anordning så skulle preskriptionstiden beräknas från tidpunkten för inrättandet av upplaget.

Mark- och miljööverdomstolen noterade vidare att också Regeringsrätten gjort uttalanden om preskriptionstid enligt plan- och bygglagstiftningen. Härvidlag hänvisades till rättsfallen RÅ 80 2:51 och RÅ 1995 ref 42 av vilka det framgår att myndighetsingripanden till följd av byggnaders ändrade användningssätt inte kunnat ske efter att viss tid löpt ut efter att den ändrade användningen påbörjades.

Mark- och miljööverdomstolen gjorde med beaktande av den ovan redovisade praxisen bedömningen att den i målet aktuella överträdelsen inte kunde anses pågå enbart på den grunden att aktuellt markområde fortsatt användas för parkering.

Miljö- och byggnadsnämnden gör mot bakgrund av Mark- och miljööverdomstolens dom av den 8 november 2020 i mål nr P 13738-19 och däri gjorda hänvisningar till förarbeten och praxis följande bedömning. Vid bedömningen av preskriptionsfrågor enligt plan- och bygglagstiftningen kan de principer som utbildats inom straffrätten tjäna till ledning. En allmän reflektion är det saknas anledning att behandla preskriptionsfrågor enligt plan- och bygglagstiftningen mer restriktivt än hur de behandlas inom straffrätten. Det kan däremot tänkas finnas anledning att vissa preskriptionsfrågor enligt PBL behandlas mindre rigoröst än inom straffrätten. Det sagda innebär enligt miljö- och byggnadsnämnden att

Miljö- och byggnadsnämnden

preskriptionstiden som tidigast ska räknas från tidpunkten då vindkraftverket färdigställdes, vilket också ligger i linje med rättspraxis enligt plan- och bygglagstiftningen avseende ändrad användning. Härtill kan tilläggas att Högsta domstolen i NJA 2022 s. 934 anför att preskriptionstiden vid olovligt byggande börjar att löpa ”när byggnadsarbetet är färdigt och alltså inte när åtgärden påbörjas (jfr prop. 1985/86:1 s. 787 f).”

Som påtalats så uppfördes vindkraftverket någon gång i slutet av september 2013. Således har det inte förflutit tio år sedan överträdelsen ägde rum och miljö- och byggnadsnämnden är därför oförhindrad att besluta om rättelseföreläggande.

Proportionalitet

Den aktuella åtgärden, d.v.s. uppförandet av vindkraftverket, har varit föremål för bygglovsprövning varvid det genom lagakraftvunnet avgörande avgjorts att bygglov inte kan beviljas (Mark- och miljööverdomstolens dom 2018-06-26 i mål nr P 5061-17, underlag 1). Åtgärden har även varit föremål för prövning av bygglov i efterhand varvid avgjorts att åtgärden inte kan beviljas (Regeringens beslut 2022-04-21, Fi2019/02872, underlag 2 och Högsta förvaltningsdomstolens dom den 6 mars 2023 i mål nr 3516-22, underlag 3). Högsta förvaltningsdomstolens dom har vunnit laga kraft.

Frågan som inställer sig är då om det trots detta likväl finns skäl att underlåta att förelägga om rivning genom rättelseföreläggande med hänvisning till 2 kap. 1 § PBL. Av nämnda bestämmelse framgår det att såväl enskilda som allmänna intressen ska beaktas vid prövning av frågor enligt lagen om inte annat är särskilt föreskrivet.

Bolaget har i sin senaste ansökan om bygglov i efterhand anfört att nya omständigheter föranleder att bygglov i efterhand bör beviljas. Sökanden anser att det ändrade omvärldsläget till följd av Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari 2022 ställt saken i annan dager. Utbudet av energi har kraftigt minskat och elpriserna har ökat. Detta driver på utbyggnaden av förnybar energi för att klara klimatomställningen och den ökade elektrifieringen av samhället. Den sökta åtgärden låter sig därför inte enbart motiveras av sökandens enskilda intresse av vindkraftverket utan även ett mycket angeläget allmänt intresse.

Mark- och miljööverdomstolen har ansett att utrymmet för att underlåta att förelägga om rättelse med hänsyn till ett enskilt intresse är mycket begränsat när det för åtgärden finns ett lagakraftvunnet avslagsbeslut (se MÖD 2014:3, underlag 10). Detta förhållande bör enligt domstolens mening gälla mot bakgrund av att det får anses vara av stort allmänt intresse att åtgärder inte viddas i strid mot lag eller gällande detaljplan. Det är därför av vikt att en

Miljö- och byggnadsnämnden

åtgärd som efter rättslig prövning bedömts strida mot tillämpliga bestämmelser blir undanröjd eller på annat sätt rättad.

Av regeringens beslut (Regeringens beslut 2022-04-21, Fi2019/02872, **underlag 2**) framgår att vindkraftverket ansågs kunna påtagligt försvåra utnyttjandet av flottiljflygplatsen i Ronneby för totalförsvarets ändamål. Vid efterföljande rättsprövning förklarade Högsta förvaltningsdomstolen att regeringens beslut skulle stå fast. Domstolen fann att regeringen vid sitt beslutsfattande höll sig inom det bedömningsutrymme som de berörda reglerna innefattar. Domstolen uttalade bl.a. också att reglerna lämnar ett mycket litet utrymme för hänsyn till andra intressen än riksintresset för totalförsvaret.

Vad beträffar det förändrade omvärldsläget, som sökanden lyfter fram som ett av skälen till att bevilja bygglov i efterhand, och dess relevans vid intresseavvägningen, gör miljö- och byggnadsnämnden följande bedömning. Miljö- och byggnadsnämnden ifrågasätter inte behovet av förnybar energi och att åtgärder behöver vidtas för att möta en ökad elektrifiering av samhället. Däremot anser miljö- och byggnadsnämnden att det förändrade omvärldsläget även torde ha aktualiserat behovet av att ytterligare värna totalförsvarets riksintressen. Miljö- och byggnadsnämnden finner av nämnda skäl inte anledning att tillmäta det förändrade omvärldsläget någon särskild vikt inom ramen för nuvarande proportionalitetsbedömning.

Bolaget har i ärende MBN 2023–000125 om bygglov i efterhand anfört att Försvarsmakten lämnat motstridiga uppgifter ifråga om dess inställning till ifrågavarande vindkraftverk. Miljö- och byggnadsnämnden anser emellertid att Försvarsmaktens inställning klart framgår av det yttrande som Försvarsmakten inkommit med i ärende MBN 2023–000125. Nämnda yttrande från Försvarsmakten gällde specifikt dess inställning beträffande placeringen av vindkraftverket och dess påverkan på Försvarsmaktens intressen. Att Försvarsmakten tidigare, och i annat ärende som handlagts av Elsäkerhetsverket, inte framfört några invändningar mot vindkraftverket har enligt miljö- och byggnadsnämnden ingen relevans såvitt gäller Försvarsmaktens inställning om vindkraftverkets påverkan på riksintressen. Miljö- och byggnadsnämnden anser vidare att Försvarsmaktens inställning och därtill hörande skäl formellt endast framgår av Försvarsmaktens yttrande oaktat vilka andra handlingar och uppgifter som hör till ärendet. I sammanhanget kan det vidare noteras att regeringen och Högsta förvaltningsdomstolen genom dom som vunnit laga kraft bedömt att vindkraftverkets är beläget inom område där det ”anses kunna utgöra en säkerhetsrisk och där det är av vikt för försvaret att kunna flyga fritt och öva”.

Miljö- och byggnadsnämnden

Med beaktande av ovanstående är det miljö- och byggnadsnämndens bedömning att ett föreläggande om att riva vindkraftverket inte kan anses oproportionerligt eller alltför ingripande. Till detta kommer att ett stort antal boende i vindkraftverkets närområde framfört klagomål beträffande vindkraftverkets drift, se **underlag 8**. Vidare framgår det av de utredningar i form av fågel- och fladdermusinventeringar som ingått i prövningen av miljöbalksärendet (Mark- och miljööverdomstolens dom 2020-10-20 i mål nr M 10548-19) att det i området i anslutning till verket finns flera gynnsamma lokaler för fladdermöss och att området är både art- och individrikt. Av arter som påträffats finns flera rödlistade arter samt vissa arter som rör sig på navhöjd. Mark- och miljööverdomstolen fann visserligen att Bolaget visat att *någon beaktansvärd risk för skada på fladdermöss* inte uppkommer om vindkraftverket drivs med stoppreglering under vissa perioder samt att ett förbud om fortsatt drift av verket under sådana förhållanden vore mer ingripande av vad som behövs. Även om det inte föreligger en beaktansvärd risk för skada på fladdermöss så går det inte bortse från att det föreligger en risk och att marken därmed inte kan anses lämplig för vindkraftändamål på sätt som avses i 2 kap. 2 § PBL.

Vem ska föreläggandet riktas mot?

Fastigheten Lilla Kulleryd X ägs av X och X. Vindkraftverket ägs däremot av Bolaget som också bedriver verksamhet på fastigheten.

Av 11 kap. 20 § PBL följer att om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid med PBL eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom viss tid. Av praxis följer att ett föreläggande ska riktas mot den som bedöms ha bäst förutsättningar att efterkomma föreläggandet (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 4 april 2019 i mål nr P 2452-18, **underlag 11**).

Av underlag som inkommit ärendet framgår av avtal rubricerat som "Arrende-/nyttjanderättsavtal" att fastighetsägarna upplåtit ifrågavarande mark till Bolaget.

Det är oklart huruvida fastighetsägarna äger faktisk och rättslig rådighet att efterkomma föreläggandet medan det inte framkommit några omständigheter som ger anledning till att Bolaget skulle vara förhindrat att riva vindkraftverket. Miljö- och byggnadsnämnden anser med anledning av detta att Bolaget bedöms ha bäst förutsättningar att efterkomma föreläggandet. Miljö- och byggnadsnämnden gör vidare bedömningen att Bolaget får anses ha faktisk möjligt att efterkomma rättelseföreläggandet inom en tidsperiod om sex månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Miljö- och byggnadsnämnden

Vite

Ett rättelseföreläggande enligt 11 kap. 20 § PBL får enligt 11 kap. 37 § PBL förenas med vite. Vite är ett verkställighetsmedel som syftar till att få någon att följa ett föreläggande eller ett förbud. I förevarande ärende finns det anledning att befara att föreläggandet inte kommer att följas såvida det inte förenas med vite. Miljö- och byggnadsnämnden anser således att föreläggandet ska förenas med ett vite.

Av 2 § andra stycket lagen viteslagen framgår att vite inte får föreläggas om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Det krävs bl.a. dispositionsrätt över den egendom som avses med föreläggandet. Av skäl som ovan anförts anser miljö- och byggnadsnämnden att Bolaget har faktisk och rättslig möjlighet att efterkomma föreläggandet.

Adressaten av ett vite måste även ha fått sådan information om vilka krav som ställs för att denne ska ha möjlighet att rätta sig efter föreläggandet och därmed undgå vitespåföljden. I förevarande ärende undgår Bolaget vitespåföljden genom att rättelse vidtas på så sätt att vindkraftverket rivs.

Löpande vite

Av 4 § viteslagen framgår att vite får föreläggas som löpande vite om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna. Mark- och miljööverdomstolen har uttalat att det i en situation där bestämmelserna om preskription gör att det inte går att utfärda ytterligare förelägganden, typiskt sett får anses vara lämpligt att förena ett föreläggande med löpande vite (Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 november 2021 i mål nr P 18828-20, underlag 12). Mark- och miljööverdomstolens dom överklagades till Högsta domstolen som uttalade att löpande vite typiskt är lämpligt vid föreläggande om att vidta rättelse vid olovligt byggande (NJA 2022 s. 934, underlag 13). Miljö- och byggnadsnämnden gör med anledning av ovanstående bedömningen att rättelseföreläggandet ska förenas med ett löpande vite. Härvidlag noteras det att det rör sig om ett byggnadsverk som saknar bygglov och att det med anledning av bestämmelserna om preskription inte går att utfärda ytterligare förelägganden.

Vitesbeloppets storlek

Av 3 § viteslagen föreskrivs att när vite föreläggs ska det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas att förmå honom eller henne att följa det föreläggande som är förenat med vitet. I den allmänna motiveringen till viteslagen framhölls att bestämmelsen inte bör uppfattas som att det alltid ska vara nödvändigt att företa en utredning om adressatens ekonomi. Av motiveringen framgår att även andra

Miljö- och byggnadsnämnden

omständigheter bör beaktas, bl.a. angelägenhetsgraden av att ett föreläggande efterföljs. Vidare anføres att ett vite bör bestämmas så högt att det inte blir ekonomiskt fördelaktigt för adressaten att underlåta att följa föreläggandet (prop. 1984/85:96 s. 27, **underlag 15**).

Av lagkommentaren till viteslagen (se Lavin, Viteslagstiftningen, JUNO Version 3C, kommentaren till 3 §, under rubriken "Vitesbeloppets storlek", **underlag 14**) framgår att till "omständigheterna i övrigt" räknas bl.a. värdet av det föremål som avses med föreläggandet, kostnaderna för föreläggandets fullgörande, omfattningen av de påfordrade åtgärderna samt angelägenheten av att föreläggandet efterföljs. Effekten av ett vite bör vara att adressaten finner det mer ekonomiskt fördelaktigt att efterkomma föreläggandet än att betala vitet. Ett högre vitesbelopp kan vara motiverat om föreläggandet avser att tillgodose ett betydelsefullt samhällsintresse. Hänsyn måste emellertid tas till att det ska råda en proportionalitet mellan vitets belopp och det allmännas intresse av att ett föreläggande följs.

Miljö- och byggnadsnämnden noterar att regeringen och Högsta förvaltningsdomstolen genom dom som vunnit laga kraft bedömt att vindkraftverkets är beläget inom område där det "anses kunna utgöra en säkerhetsrisk och där det är av vikt för försvaret att kunna flyga fritt och öva". Miljö- och byggnadsnämnden anser att totalförsvarets intresse av att kunna flygga fritt och öva är att betrakta som ett betydelsefullt samhällsintresse som bör motivera ett jämförelsevis högt vitesbelopp. Till detta kommer att vitets storlek bör fastställas till ett belopp som medför att det förefaller mer ekonomiskt fördelaktigt att efterkomma föreläggandet än att betala vitet. Mot denna bakgrund anser miljö- och byggnadsnämnden att vitet skäligen bör fastställas till ett belopp om 400 000 kr för varje påbörjat kvartal som föreläggandet inte åtföljs beräknat från tidpunkt då beslutet vann laga kraft. Beloppet bedöms inte oproportionerligt eller för ingripande utifrån vad som är känt om Bolagets ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt.

Miljö- och byggnadsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att med stöd av 11 kap. 20 och 37 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL, förelägga X, org. nr X, i egenskap av ägare till vindkraftverket på fastigheten Ronneby Lilla Kulleryd X, att senast inom sex (6) månader från den dag då detta beslut har vunnit laga kraft, vid ett vite om 400 000 kronor, vidta rättelse genom att riva det vindkraftverk som är uppfört på fastigheten Ronneby Lilla Kulleryd X. X förpliktas vidare att därefter utge 400 000 kronor för varje tidsperiod om tre (3) månader, räknat sex månader från den dag då detta beslut har vunnit laga kraft, som vindkraftverket inte har rivits.

Miljö- och byggnadsnämnden upplyser med stöd av 11 kap. 28 § PBL att om föreläggandet inte följs så kan nämnden enligt 11 kap. 27 § PBL besluta om att åtgärden ska genomföras på den försumliga bekostnad och hur det ska ske.

Deltar i debatten

I debatten deltar Lennart Gustafsson (L), Lennarth Förberg (M), Birger Palmqvist (KD), Anders Bromée (M), Peter Bowin (V), Pär Dover (S), Ulrik Lindqvist (S), Tony Holgersson (SD), Anna-Karin Wallgren (S) och Mattias Persson (L).

Yrkanden

Ledamot Lennarth Förberg (M) yrkar bifall till tjänsteförslaget.

Ledamöterna Ulrik Lindqvist (S) och Tony Holgersson (SD) tillstyrker yrkandet.

Propositionsordning

Ordförande Lennart Gustafsson (L) ställer proposition på yrkandet och finner att miljö- och byggnadsnämnden bifaller detsamma.

Miljö- och byggnadsnämnden

Underlag

1. Mark- och miljööverdomstolens dom 2018-06-26, mål nr P 5061-17
2. Regeringsbeslut, 2022-04-21, Fi2019/02872
3. Högsta förvaltningsdomstolens dom 2023-03-06, mål nr 3516-22
4. Ansökan om bygglov i efterhand för befintligt vindkraftverk på fastigheten Ronneby Lilla Kulleryd X, 2023-03-09
5. Mark- och miljööverdomstolens dom 2020-10-20, mål nr M 10548-19
6. Försvarsmaktens yttrande 2023-05-10, FM2023-9871:9
7. Tidningsartikel, Blekinge Läns Tidningar, 2013-09-17
8. Ärederapport, ärende 2013-679, händelsestyrd tillsyn – klagomål på buller från vindkraftverk
9. Mark- och miljööverdomstolens dom 2020-12-08, mål nr P 13738-19
10. MÖD 2014:03 - Mark- och miljööverdomstolens dom 2014-01-20, mål nr P 4737-13
11. Mark- och miljööverdomstolens dom 2019-04-04, mål nr P 2452-18
12. Mark- och miljööverdomstolens dom 2021-11-18, mål nr P 11828-20
13. NJA 2022 s. 934 – Högsta domstolens dom 2022-12-12, mål nr P 7588-21
14. Viteslagstiftningen, en kommentar, Juno version: 3C, publicerad digitalt: 2022, Lavin, Rune
15. Prop. 1984/85:96 med förslag till lag om viten m.m., s. 26 f
16. Miljö- och byggnadsförvaltningens kommunikering 2023-05-15
17. Hemställande om anstånd 2023-05-23
18. Besked om anstånd 2023-05-26
19. Yttrande för bygglov i efterhand 2023-06-12
20. Besked om anstånd 2023-06-15
21. Besked om anstånd 2023-06-20
22. Skrivelse 2023-06-13
23. Kommunikering 2023-05-24
24. Bemötande 2023-06-13
25. Miljö- och byggnadsnämndens beslut 2023-06-28, § 142
26. Begäran om upplysningar och handlingar enligt 11 kap. 8 § PBL 2023-07-13
27. Inlämnande av uppgifter från ombud

Tjänsteskrivelse av förvaltningsjurist/enhetschef Oskar Engdahl och byggnadsinspektör Lucas Edvardsson daterad 2023-08-22.

Miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar:

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att med stöd av 11 kap. 20 och 37 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL, förelägga X, org. nr X, i egenskap av ägare till vindkraftverket på fastigheten Ronneby Lilla Kulleryd X, att senast inom sex (6) månader från den dag då detta beslut har vunnit laga kraft, vid ett vite om 400 000 kronor, vidta rättelse genom att riva det vindkraftverk som är uppfört på fastigheten Ronneby Lilla Kulleryd X. X förpliktas vidare att därefter utge 400 000 kronor för varje tidsperiod om tre (3) månader, räknat sex månader från den dag då detta beslut har vunnit laga kraft, som vindkraftverket inte har rivits.

Miljö- och byggnadsnämnden upplyser med stöd av 11 kap. 28 § PBL att om föreläggandet inte följs så kan nämnden enligt 11 kap. 27 § PBL besluta om att åtgärden ska genomföras på den försumliga bekostnad och hur det ska ske.

Beslutet justeras omedelbart.

Miljö- och byggnadsnämndens skäl för beslutet

Miljö- och byggnadsnämnden instämmer i de skäl för beslutet som framgår av förvaltningens tjänsteskrivelse.

Exp:

Med delgivningskvitto och besvärshänvisning till:

X

För kännedom till:

- Ombud för X
- X
- X
- fastighetsinskrivning@lm.se

Miljö- och byggnadsnämnden

Hur man överklagar:

Hos vem ska beslutet överklagas?

Miljö- och byggnadsnämndens beslut kan skriftligen överklagas hos Länsstyrelsen i Blekinge län.

Var lämnas överklagandet?

Skrivelsen ska lämnas/skickas till

Miljö- och byggnadsnämnden

Besöksadress: Karlshamnsvägen 4

Postadress: 372 80 Ronneby

Tid för överklagande

Miljö- och byggnadsnämnden ska ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet.

Hur man utformar sitt överklagande

Ange vilket beslut du överklagar och ärendets diarienummer.

Skriv gärna varför du tycker att miljö- och byggnadsnämndens beslut är fel och hur du tycker att beslutet ska ändras. Du får också gärna skicka med handlingar som du tycker stödjer din ståndpunkt.

Underteckna överklagandet

Skrivelsen ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer dagtid. Om du anlitar ombud kan ombudet underteckna skrivelsen. Skicka i så fall med fullmakt.